

nalna pozycja w społeczności nie uległy zmianie. Niektórzy sporadycznie korzystali z możliwości wymiany strzykawek oraz opieki somatycznej w miejscowym ośrodku zdrowia.

Doświadczenia Programu Zapobiegania Narkomanii „Odlot” pokazują, że społeczności lokalne w Polsce, mimo ostrego kryzysu transformacji, posiadają wystarczający potencjał do realizacji środowiskowych programów zapobiegania narkomanii. Kompleksowe programy obejmujące badania, kampanię promocyjną, prewencję pierwotną oraz ofertę pomocy dla narkomanów wydają się szczególnie uzasadnione. Poszczególne elementy programu wzmacniają się wzajemnie podnosząc jego ogólną efektywność. Akceptacja społeczna programu jest warunkiem podstawowym jego powodzenia. Osiągnąć ją można nie tylko przez działania promocyjne, ale przede wszystkim zapewniając wysoki poziom partycypacji całej społeczności w jego planowaniu i implementacji. Priorytet dla prewencji pierwotnej, w ramach której szczupłe na ogół zasoby społeczności, trafiają do znacznie większej części dzieci i młodzieży, niż w przypadku prewencji wtórnej, podnosi również poziom poparcia dla programu w społeczności.

Jacek Moskalewicz, Janusz Sierosławski, Grażyna Świątkiwicz
„Odlot” - a program of drug prevention in Poland

Summary

The recent period of radical transitions in the Polish society has been accompanied by a sudden increase in a variety of social problems, including drug abuse. Both the demand for drugs and their supply seem to be much higher than in previous decades. Children and young people from communities affected by unemployment, growing poverty and alcohol-related problems seem to be at a special risk.

To investigate feasibility of drug abuse prevention in such communities, a special demonstration project was launched early in the 1994. The project, supported by a grant from the European Commission, was implemented by the Institute of Psychiatry and Neurology, Warsaw, Poland. Two communities with a high unemployment and different drug abuse rates were selected for investigation. The project consisted of a study and action focused on demand reduction. Some harm reduction and treatment approaches were applied as well.

The project duration was 18 months. Its major outcome was a ready-for-use Prevention and Community Action „Package”, containing guidelines, strategies, and materials for substance abuse assessment, prevention, training, and evaluation at the community level.

The paper includes three excerpts from a technical report on the project implementation. In the first part general assumptions of the project are presented, in the second one its implementation is described, and finally, the most important experiences are discussed and summarized.

Key words: drug prevention / community-based program / action research